

A gazdasági válság hatása a szervezetek működésére és vezetésére

Tudomány napi konferencia

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Gazdaság-és Jogtudományok Osztálya

Gazdálkodástudományi Bizottság

Budapest, 2012. november 20.

Nonprofit szervezetek professzionlizációja a válság időszakában

Farkas Ferenc – Dobrai Katalin – Kurucz
Zsuzsanna

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

A 101886 ny. sz. OTKA támogatásával

Hipotézisek

1. A szektor túlélte a válságot.
2. A szektor eszközeivel hozzájárult a magyar társadalom és gazdaság válságának kezeléséhez/ csökkentéséhez.
3. A szektor jövője bizonytalan.
4. A professzionalizáció hozzájárult a szektor továbbfejlődéséhez.

A vizsgált jellemzők

- A hipotézisek igazolása
 - a válság hatásait tükröző források segítségével
 - a Johns Hopkins University 2012 januárjában megjelent kutatási adatainak felhasználásával
 - a KSH 2011-2012-ben elérhető adatainak elemzésével
 - szakmai kutatások eredményeivel
 - saját kutatások eddigi és várt eredményeivel (OTKA, FP7)
- A vizsgált tényezők
 - A szektor fejlődésének legfontosabb mutatói
 - a szervezetek számának és
 - a bevételeknek az alakulása
 - Meghatározó tendenciák
 - a professzionalizáció növekedése
 - a hibridizáció jelensége

A foglalkoztatottság változása az USA-ban

- 2000 és 2010 között
 - Nonprofit foglalkoztatás: növekedés minden területen
- A válság idején (változás %)

Szektor	Év	
	2008/2007	2009/2008
nonprofit	2,6	1,2
forprofit	-1,1	-6,2

- A foglalkoztatás alakulása a professzionális szolgáltatások terén
 - erőteljes visszaesés a forprofit szektorban,
 - mérsékelt növekedés a nonprofit szektorban

Forrás: Salamon et al. (2012, 11)

USA: általános szektornövekedés

- 2011:
 - a Nonprofit Employment Trends Survey (2012) által megkérdezett több mint 450 nonprofit szervezet több, mint 40 százaléknál emelkedik az alkalmazotti létszám
 - a megkérdezettek 43%-a 2012-ben is szeretné bővíteni az alkalmazotti létszámot
 - A nonprofit szektor:
 - A 3. legnagyobb foglalkoztató USA-ban → 11 millió fő foglalkoztatott

A szektor foglalkoztatási helyzetének alakulása Magyarországon

- Az elmúlt 20 év során:
 - a szervezetek száma és a bevételek reálértéke 90% felett emelkedett
- A válságos időszakban:
 - 2010-ben 65 000 szervezet → 1993-hoz képest háromszoros a foglalkoztatottak száma
 - 2009/2008: 9,6 százalékos növekedés a szektorban munkát vállalók számában
 - 2010/2009: 9,2%-os foglalkoztatás növekedés a szektorban

Év	2005	2006	2007	2008	2009
Foglalkoztatottak aránya % a nemzetgazdaságban foglalkoztatottak létszámához képest (Mo.)	2,5	2,5	2,9	3,1	3,5

Forrás: Stat.Tükör (2011/66, 1)

A nonprofit szervezetek bevételeinek alakulása Magyarországon

ÉV	Szervezetek száma	Össz. bevétel (millió Ft)	Egy szervezetre jutó bevétel, ezer Ft	Össz. bevétel / GDP (%)
2005	56 694	854 755,1	15 076	3,88%
2006	58 242	896 244,1	15 388	3,79%
2007	62 407	964 309,0	15 451	3,86%
2008	64 925	1 093 694,2	16 845	4,12%
2009	66 145	1 114 404,2	16 847	4,35%
2010	64 987	1 202 255,0	18 499	4,52%

- Folyamatos növekedés a szektor összbevételében
- A GDP %-ában tekintett összbevétel a válság alatt is folyamatosan nőtt
- Az egy szervezetre jutó összbevétel is folyamatosan nő

Forrás: KSH (2011a,b alapján saját szerk.)

A szektor professionalizációja

- Az utóbbi évek nagy érdeklődést kiváltó kutatási témaköre
- Legjellemzőbb megnyilvánulásai
 - a szektor szervezeteiben menedzsmentmódszerek intenzívebb alkalmazása
 - törekvés hatékonyabb struktúrák megteremtésére
 - törekvés a hatékonyabb működésre
 - eredményorientáció, feed back
 - a szervezet működési környezetének változásai
 - szabványosítás, javuló szervezeten belüli és szervezetközi tudáscsere
 - a szervezeten belüli szaktudás növekedése
 - szakmai kompetencia fejlődése
 - változó vezetési felfogás térhódítása
 - vezetési struktúra, vezetők képzettségének változása

Hibrid szervezetek a szektoron belül

- A szervezetek szektorhatárokon átnyúló együttműködésének érvényesülése a szektorban
- A hibrid szervezetek növekvő mértékű jelenléte
- A hibridizáció témája a kutatásban
 - Empirikus kutatások eredményei megerősítik a szektorok közötti együttműködések szinergikus hatásait
 - A harmadik szektor szerepe a versenyszféra és a kormányzati szféra közötti párbeszéd megteremtésében

A nonprofit szektor jövője

- Lester Salamon jövőszcenáriója (Johns Hopkins University, Baltimore)
 - Dilemma:
 - a nonprofit szektor a jövőben megtarthatja-e hagyományos küldetését, vagy
 - engedve a kényszernek erősebben vegyen igénybe forrásokat az üzleti szektorból
- Nyugat- és észak-európai megközelítések a jövőre nézve:
 - Új szociális vállalkozások, vagy hibrid szervezetek létrehozása
 - A szociális célok és az üzleti célok tudatos összekapcsolása

**SZÜKSÉG VAN A NONPROFIT ÉS TÁRSADALMI
GAZDASÁGI FOLYAMATOK ÚJRAGONDOLÁSÁRA**

Köszönjük megtisztelő figyelmüket!

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

A Szerzők köszönetet mondanak a 101886.
ny. számú OTKA-projekt támogatásáért

Források

- Billis, David (ed) (2010). Hybrid Organizations and the Third Sector. PALGRAVE MACMILLAN
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) (2011a):
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpg004.html
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) (2011b):
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpg005a.html
- Nonprofit Employment Trends Survey (2012) (Nonprofit HR Solutions, with the assistance of the Improve Group)
- Salamon, L. M. (ed.)(2012): The State of Nonprofit America. Brookings Institution Press, Washington D.C.
- Salamon, L.M. . – Sokolowski, S.W. – Geller, S. L. (2012): Holding the Fort: Nonprofit employment during a decade of turmoil. Nonprofit Employment Bulletin, 39 (January), Johns Hopkins University
- Stat.Tükör (2011/90):
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/nonprofit/nonprofit10.pdf>
- <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/nonprofithumanero.pdf>

